

Warszawa, dnia 16 sierpnia 2019 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Pacjenta
Bartłomiej Chmielowiec

RzPP-DZP-WRII.41.32.2019

**Kierownicy
szpitali psychiatrycznych
oraz szpitali wielospecjalistycznych
z oddziałami psychiatrycznymi**

Bezpieczeństwo osób doświadczających kryzysu psychicznego przebywających w szpitalach i oddziałach psychiatrycznych stanowi wspólnotę interesów nas wszystkich. Bezpieczny szpital to bezpieczny personel, bezpieczny personel to bezpieczny pacjent, bezpieczny pacjent to pacjent, którego prawa są respektowane.

Równo 25 lat temu, 19 sierpnia 1994 roku została uchwalona ustawa o ochronie zdrowia psychicznego. Jej głównym celem jest zapewnienie ochrony fundamentalnego dobra osobistego jakim jest zdrowie psychiczne każdego człowieka. Zadanie to jest realizowane przez organy władzy rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Szczególnie istotną rolę w wypełnianiu tej misji odgrywają szpitale i oddziały psychiatryczne. W placówkach ochrony zdrowia o profilu psychiatrycznym przebywają osoby wymagające wzmoczonego nadzoru i wsparcia. Z tego też względu przed kierownictwem i personelem szpitali psychiatrycznych stoi szczególne wyzwanie i odpowiedzialność. „Każdy zakład leczniczy jest zobowiązany do zapewnienia swoim pacjentom bezpieczeństwa, jednak szpital psychiatryczny jest obciążony tym obowiązkiem w dużo szerszym zakresie, gdyż wymagany jest ściślejszy nadzór personelu szpitala czy odpowiednie dostosowanie budynku”.¹

---

¹ M. Nestorowicz, Głosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 18 marca 2013 roku, sygn. I ACa 852/12 w: Prawo i Medycyna 4/2015 (61, vol. 17)

Zapewnienie bezpieczeństwa pacjentów w trakcie udzielenia świadczeń zdrowotnych stanowi jeden z priorytetów mojej działalności jako Rzecznika Praw Pacjenta. Wynika on wprost z art. 8 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, który mówi, że „Pacjent ma prawo do świadczeń zdrowotnych udzielanych z należytą starannością przez podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych w warunkach odpowiadających określonym w odrębnych przepisach wymaganiom fachowym i sanitarnym”. Bezpieczeństwo chorego – zgodnie z art. 57 Kodeksu Etyki Lekarskiej – jest jednym z dwóch głównych czynników, które winny być uwzględniane przy wyborze form diagnostyki i terapii. Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej Rzeczypospolitej Polskiej zobowiązuje do sprawowania profesjonalnej opieki nad życiem i zdrowiem ludzkim.

Zdaję sobie sprawę, że praca w szpitalu psychiatrycznym jest bardzo trudna, wymaga nie tylko szerokiej wiedzy, ale także zaangażowania, cierpliwości i szczególnych predyspozycji osobowościowych. Z uznaniem przyjmuję Państwa działania ukierunkowane na podnoszenie jakości udzielanych świadczeń i poprawę warunków lokalowych, w których pacjenci przebywają. Bardzo serdecznie za nie dziękuję. Jednocześnie w tym szczególnym dniu, w rocznicę uchwalenia ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, chciałbym do Państwa jako osób odpowiedzialnych za działalność podmiotów leczniczych zaapelować o jeszcze bardziej wzmożone działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa pacjentom oddziałów psychiatrycznych.

Dlatego bardzo Państwa proszę o podjęcie wzmożonych działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa pacjentów. Proszę o przegląd procedur wewnątrzszpitalnych i ocenę stopnia ich realizacji. Proszę o sprawdzenie stanu infrastruktury oddziałów i zabezpieczeń mechanicznych uniemożliwiających wyrządzenie sobie krzywdy przez pacjentów. Proszę w końcu o analizę zdarzeń niepożądanych i wdrażanie działań zapobiegawczych obniżających ryzyko ich wystąpienia w przyszłości.

Ze swojej strony zapewniam Państwa o moim pełnym wsparciu w zakresie wypracowywania rozwiązań systemowych mających na celu podnoszenie bezpieczeństwa pacjentów. Temu służą działania podejmowane w ramach „podstolika” ds. psychiatrii utworzonego w obrębie Zespołu ds. współpracy Naczelnej Izby Lekarskiej i Rzecznika Praw Pacjenta. Temu służy współpraca z Zarządem Głównym Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego w zakresie zapisów ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. Na pełne wsparcie dotyczące wypracowywania rozwiązań służących bezpieczeństwu pacjentów możecie liczyć Państwo także ze strony pracowników kierowanego przeze mnie Biura, którzy na co dzień pełnią

funkcję Rzeczników Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego. Jako Rzecznik Praw Pacjenta jestem bowiem zdeterminowany, aby zapewnić bezpieczeństwo pacjentom szpitali psychiatrycznych i będę ku temu dążyć z wykorzystaniem wszelkich narzędzi, którymi dysponuję na podstawie przepisów ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.

Raz jeszcze dziękuję wszystkim Kierownikom i Pracownikom szpitali psychiatrycznych za codzienną pracę na rzecz osób doświadczających kryzysu psychicznego. Jestem przekonany, że nasze wspólne działania ukierunkowane na tworzenie bezpiecznych warunków hospitalizacji przyniosą pożądane efekty, a poprawa dobrostanu psychicznego pacjentów będzie wspólną radością każdego z nas.

Z poważaniem

RZECZNIK PRAW PACJENTA

Bartłomiej Chmielowiec